

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Біолого-технологічний факультет

Кафедра ветеринарії, гігієни та розведення тварин ім. В.П. Коваленка

Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА
УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**

ПРИСВЯЧЕНІ 81-й РІЧНИЦІ

**ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ДОКТОРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА, ЧЛЕН-КОРЕСПОНДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ, АКАДЕМІКА АКАДЕМІЇ НАУК ВИЩОЇ
ШКОЛИ УКРАЇНИ, ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ,
КАВАЛЕРА ОРДЕНІВ «ЗА ЗАСЛУГИ» ІІІ СТУПЕНЯ ТА
СВЯТОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА**

ВІТАЛІЯ ПЕТРОВИЧА КОВАЛЕНКА

**23 вересня 2021 року
м. Херсон**

Відповідальні за випуск:

ПАПАКІНА Н. С. - кандидат с.-г. наук., доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин ім. В.П. Коваленка.

КРИВИЙ В. В. - заступник голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Адреса редколегії: м. Херсон, вул. Стрітенська, 23
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Біолого-технологічний факультет
Головний корпус, аудиторії 35, 70, 90, 107

Сучасна наука: стан та перспективи розвитку тваринництва України в умовах Євроінтеграції, матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23 вересня 2021 р. - Херсон, - С.- 372.

У матеріалах конференції висвітлено сучасні науково-практичні підходи до селекції сільськогосподарських тварин та технології виробництва і переробки продукції тваринництва, забезпечення безпеки середовища та якості отриманої продукції рослинного та тваринного походження, особливості економічного зростання галузі. Для здобувачів вищої освіти, аспірантів, викладачів, наукових співробітників, фахівців сільськогосподарських підприємств результати наукового пошуку можуть бути використані для визначення пріоритетних напрямів подальших досліджень, формування нових наукових ідей. За результатами роботи конференції буде видано електронний збірник наукових публікацій, який буде розміщено на офіційному сайті Херсонського державного аграрно-економічного університету (www.ksau.kherson.ua) протягом місяця з дня проведення заходу.

Матеріали конференції з подальшим доопрацюванням (за необхідністю) можуть бути опубліковані у фахових виданнях Херсонського державного аграрно-економічного університету «Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки», «Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка», «Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки» та «Водні біоресурси та аквакультура», які внесені до переліку фахових видань України (категорія "Б").

****Автор несе повну відповідальність за викладений матеріал у збірнику матеріалів тез конференції.*

Якщо порівнювати кореляційні зв'язки між дослідними групами то встановлено, що значної різниці між ними не виявлено і всі показники кожної ознаки коливалися в межах одної градації низької (до 0,4) та середньої (0,4-0,5).

Висновок. Між тониною вовни та настригом немітої та митої вовни, виходом митого волокна, довжиною вовни встановлена позитивна низька кореляція із коливанням значення в межах 0,03-0,27. За цими ознаками бажано вести незалежний відбір, тому що для них характерний незначний зв'язок, що не вплине на покращення відразу декількох показників.

УДК 636.5.082

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ СВІТЛОВИХ ПРОГРАМ ДЛЯ ЯЄЧНИХ КУРЕЙ

Чихун К.А., здобувач освіти біолого-технологічного факультету
Ведмеденко О.В., кандидат с.-г. наук, доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Світло — найважливіший екзогенний фактор, що впливає на будь-який живий організм, і особливо птахів. Розуміння і грамотне управління цим чинником є невід'ємною і найважливішою частиною технології вирощування всіх напрямів яєчної і м'ясної птиці. Регулюючи освітлення, готують птицю до того режиму роботи, який найбільш прийнятний для певної технології. Використання режимів переривчастого освітлення при вирощуванні та утриманні птиці робить істотний вплив на нервову, ендокринну, статеву системи, її продуктивність і якість продукції. Всі складові світлових режимів: фотоперіод, освітленість та її інтенсивність, характер випромінюваного світлового потоку, зміна тривалості

освітлення в часі можна розглядати, як синхронізуючі фактори зовнішнього середовища [1].

Поведінка птиці в значній мірі обумовлена інтенсивністю освітлення. Більшість світлових програм рекомендують мати на посадку не менше 25 лк, щоб курчата могли без зусиль знайти корм і воду. Через декілька днів вони звикають до системи напування і годівлі і можуть орієнтуватися при меншій освітленості, тому інтенсивність можна плавно понизити аж до мінімальних 5 лк. В цілому, з підвищенням освітленості в пташнику підвищується і активність птиці, проте ця дія носить обмежений характер.

Але інтенсивність освітленості не такою мірою впливає на птицю, як тривалість світлового дня. Проте за занадто яскравого освітлення птиця більше схильна до канібалізму, непокоїться, а за слабкого, особливо в нижніх ярусах кліток, кури не бачать корм і воду, погано орієнтуються, що призводить до зниження їх продуктивності. Нормальною інтенсивністю освітленості вважають 20 лк у проходах між клітками і до 70 лк — по фронту годівниць. На практиці освітленість в пташнику часто варіює в широкому діапазоні — залежно від типу ламп, їх кількості, розташування і відстані від них до рівня очей птахів. Для розрахунку необхідної кількості ламп з метою створення 30 лк на рівні птахів необхідно виходити з параметрів: 0,8-1Вт/м² для флуоресцентних ламп і 3Вт – 5 ВТ/м² для ламп розжарювання [2].

Тривалість світлової фази (фотоперіод) — другий, після інтенсивності, найважливіший фактор дії на птицю. Дикі птахи, на відміну від домашніх, повністю залежать від тривалості світлового дня, тому їх життєвий цикл і репродуктивна фаза носять сезонний характер. З настанням осінньо–зимового періоду птиця припиняє яйцекладку, відновлюючи її весною у міру подовження фотоперіоду. Цей процес знаходиться під контролем гіпофіза, не отримуючи достатньої світлової стимуляції. І навпаки, при подовженні фотоперіоду гіпофіз виробляє

гормони, стимулюючі зростання, статеве дозрівання птахів і початок несучості. Збільшення тривалості світлового дня і освітленості стимулює статеве дозрівання і зростання несучості. Тривалість світлового дня, що найчастіше зустрічається, для несучок при стабільному світловому режимі складає 14 годин. Максимальна тривалість його по різних птахофабриках досягла 17-19 годин. Проте вплив світла не обмежується тільки цими чинниками. На птицю, що вирощується в промислових умовах, істотний вплив має і колір випромінюваного світла — його спектр [3]. Найбільш сприятливими для росту і розвитку птиці є промені з довжиною хвилі 415 – 560 нм (від фіолетового до зеленого) або освітлення широкого спектру (біле світло) [4].

Темрява — такий же важливий для росту і здоров'я птиці фактор, як і світло. Період темноти в світловій програмі може бути охарактеризований двома параметрами: тривалістю і кратністю протягом доби. Періодичні темні фази протягом доби необхідні для регулярної секреції мелатоніну в сітківці і епофізі птахів [5].

Доведено, що птиця при переривчастому фотоперіоді випробовує менше стресу, ніж при постійному. Про це свідчать як рівень кортикостерону сироватки крові, так і співвідношення гетерофили / лейкоцити в крові курчат [6]. Проте дуже довгі періоди темноти мають виражений негативний ефект на ріст і розвиток птиці. Це обумовлено дуже низькою активністю птахів в цей період.

Світлові програми, як частина технології утримання курей-несучок і племінної птиці, давно відпрацьовані і є відносно сталими. У світовій практиці розрізняють програми постійного і переривчастого освітлення. Постійне освітлення порушує добовий ритм птахів і приводить до патології кістяка і кінцівок, внаслідок чого вони нездатні навіть підходити до води і корму. Це приводить до швидкого виснаження і загибелі птиці. Тому перехід до скороченого світлового періоду і різних схем переривчастих програм освітлення виправданий і дозволяє знизити

фізіологічний стрес на птицю, підвищити імунний статус, подовжити період відпочинку (сну) птиці, підвищити загальну активність, поліпшити метаболізм кісткової тканини і здоров'я ніг, а отже – скоротити відхід птиці.

Останнім часом поширилося використання режимів переривчастого освітлення для утримання промислових несучок. Схема режиму наступна: 2С:4Т:8С:10Т. Визначено, що цей режим впливає на курей-несучок еквівалентно 14-годинному світловому дню: організм птиці хіба що «не помічає» 4 год. темряви між двома періодами світла. Перевагою даної програми є зручність застосування незалежно від обладнання пташника, коли початок 8-годинного періоду світла збігається з початком робочого дня операторів [6].

Натрієві лампи - одне з найбільш ефективних сучасних газорозрядних джерел світла, в якому оптичне випромінювання виникає при дуговому електричному розряді в парах натрію. Натрієва лампа низького тиску дає чисто-жовте світло без мерехтіння. Деякі види натрієвих ламп мають відразу 2 джерела випромінювання, наприклад потужністю 50 і 70 Вт. Таким чином їх можна використовувати в трьох режимах: на 50, 70 і 120 Вт.

Кольорові металогалогенні лампи – набувають велику популярність, оскільки дозволяють краще контролювати поведінку і розвиток птиці: червоне світло - для зниження агресії і канібалізму у несучки і племінної птиці; зелене і блакитне – для підвищення приростів у бройлерів, причому зелене світло рекомендоване на початку відгодівлі, а блакитне – трохи пізніше для зниження зайвої активності птахів; різнокольорові лампи – для контролю за поведінкою птиці та виконання намічених завдань у різні вікові періоди.

Додаткова перевага цих ламп полягає в тому, що вони дають освітленість таку ж або вище, ніж у стандартних ламп, але набагато одноріднішу і з меншою кількістю затінених зон. Крім того, володіючи

досить низьким енергоспоживанням, вони дуже економічні. Так, згідно з даними виробників і практичними спостереженнями, при однаковій інтенсивності світла на одиницю площі, така лампа дозволяє заощадити до 85% електроенергії порівняно з лампою розжарювання і до 50% - в порівняно із звичайними лампами денного світла, при тому, що термін роботи їх у декілька разів довше [7].

З метою покращення показників продуктивності промислових несучок у господарстві рекомендується використовувати режим переривчастого освітлення.

Список використаної літератури:

1. URL: <http://webferma.org.ua/ptahivnyctvo/pereryvchaste-osvitlennja-pry-vyroshhuvanni-kurchat-brojleriv.html> (дата звернення: 09.09.2021).
2. URL: <http://buklib.net/books/34240/> (дата звернення: 09.09.2021).
3. URL: http://www.kiaton.com.ua/stat3_ua.html (дата звернення: 09.09.2021).
4. Ресурсозберігаючі режими освітлення і вентиляції пташників для вирощування і утримання яєчних курей : Автореф. дис... канд. с.-г. наук: 06.02.04 / М.П. Д'яконов; Ін-т тваринництва УААН. Х., 1999. 19 с.
5. Герасимчук Ю.В., Назаренко П.П., Каркач П.М., Пудов В.Я., Якубовський В.И., Д'яконов Н.П. Эффективный регулятор освещения птичников. II конференция Балтийских стран по птицеводству. Тезисы докладов. Вильнюс. 1994. С. 35-36.
6. Д'яконов Н.П., Івко І.І., Каркач П.М., Резниковський В.К., Пудов В.Я. Ресурсосберегаючі режими освітлення птичників для содержания кур-несушек. *Межведомств. темат. научн. сб. "Птахівництво"*. Борки: "Полисервис", 1997, вып.47. С.76-82.
7. Івко І.І., Резниковський В.К., Каркач П.М., Чаплигін Є. М., Д'яконов М.П. Енергозберігаючі режими освітлення та вентиляції при утриманні курей-несучок. Зб. наукових праць ХДТУСГ "Питання електрифікації сільського господарства". Харків, 1998. с.150-151.